

Asia: VN/14758/2021

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ilmastaselvityksestä

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Ei

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

Ei

c. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

En osaa sanoa

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Ei

e. Muita yleisiä kommentteja:

Materiaaliselosteessa ja sen perustelumuiustiossa määritetään, mitä rakennusosia tulee sisällyttää ilmastaselvitykseen. Jo lausuntovaiheessa on käynyt ilmi, ettei laskentaan sisällytettäviä rakennusosia osata katsoa materiaaliselosteesta. Lisäksi etenkin taloteknisten tuotteiden ja järjestelmien osalta rajaukset on haettava erikseen perustelumuiustosta. Ehdotamme, että tiedot ilmastaselvitykseen sisällytettävistä rakennusosista sisällytettäisiin ilmastaselvitykseen ja sen perustelumuiustioon. Näin ne olisivat ylläpidettävissä säädösmuutosten yhteydessä ja helposti löydettävissä käytännön rakentamisessa.

Muutosehdotukset tai muut kommentit yleisen palautteen kohtiin a - d:

a) 5 § 1. mom: Puutteena on edelleen se, ettei CO2data.fi -palvelussa ole julkaistu esimerkiksi talotekniikan osalta neliömetriperusteisten taulukkoarvojen laskentaperusteita sillä tarkkuudella, että valmistaja voisi korvata taulukkoarvossa käytetyn tuotteen päästötiedot oman tuotteensa

päästötiedoilla. Puute olisi vähällä vaivalla korjattavissa julkaisemalla CO2Data-palvelussa riittävät tiedot, jotta taulukkoarvojen laskennassa käytetyt tuoteryhmäkohtaiset päästöarvot voitaisiin arvioida. Yksi ratkaisu voisi olla julkaista neliömetripohjaisten taulukkoarvojen taustaraportissa tuoteryhmittäin tuotteiden päästöt ilmastaselvitysasetuksen 24 § edellyttämässä muodossa (yksikkönä kgCO₂e/m²/a).

b) Tarvitaan menettely pinta-alaan perustuvan taulukkopohjaisen laskennan täydentämiseksi tuoteryhmittäin tai tuotteittain mahdollisesti vähäpäästöisempien tuotteiden ympäristöselosteiden tai muiden vastaavien asiakirjojen mukaisilla arvoilla.

c) Talotekniikan osalta on vaikea arvioida, riittävätkö päästötietokannassa listatut 25 tuoteryhmää luotettavan arvion saamiseen talotekniikan päästöistä korjausrakentamisessa.

d) Talotekniikan neliömetripohjaiset päästöarviot perustuvat 6 kohteen jälkilaskentaan. Yksi rakennustyyppi oli lisäksi arvioitu toisen kohteen tietojen pohjalta. Näin on saatu 6 rakennustyyppin taulukkopohjaiset päästötiedot. Tarkastelua olisi laajennettava niin, että saataisiin luotettavampi tieto päästöarvojen vaihteluväleistä eri rakennustyypeissä ja muutenkin paremmin nykyrakentamista edustavia oletusarvoja. Esimerkiksi kummassakaan asuinrakennuskohteessa ei ollut paikallista sähköntuotantoa tai maalämpöä lämmönlähteenä.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyyden arviointi

-

2 § Määritelmät

-

3 § Arvioinnin kohde

-

4 § Arviointijaksojen pituudet

-

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Esitetty laskentamenettely ei nykyisessä muodossaan mahdollista sitä, että kansallisen päästötietokannan taulukkoarvoista saatua hiilijalanjälkeä voisi tarkentaa esimerkiksi yksittäisen tuotteen tai tuoteryhmän päästötiedoilla sellaisessa tapauksessa, että käytettävän tuotteen hiilijalanjälki olisi pienempi kuin taulukkoarvon laskennassa käytetty arvo. Mikäli laskettavassa kohteessa haluttaisiin päästä taulukkoarvoja pienempään hiilijalanjälkeen, olisi kohteen hiilijalanjäljen laskenta tehtävä työläästi kohteen kaikki tuoteryhmät erikseen laskien.

Edellä mainittu epäkohta estää vähähiilisyyteen pyrkimistä ja vähentää vaikutusarviossa esitettyjä positiivisia ilmastovaikutuksia. Se myös lisää arvioinnin työmäärää. Perustelumuiiston mukaan

merkittävien yhteiskunnallisten hyötyjen saavuttaminen edellyttää kuitenkin, että asetuksen mukaista uutta rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää ja ilmastaselvitystä laajasti hyödynnetään. Tästä syystä menetelmää olisi kehitettävä edelleen niin, että se mahdollistaisi parhaan käytettävissä olevan ratkaisun käyttämisen ilman ylimääräistä lisätyötä.

Olemassa oleva rakennuskanta on keskeisessä osassa vähähiilisyyteen pyrittäessä. Vaikka energiamuotojen päästökertoimet pienenevätkin niin, että käytetyn energian päästöjen merkitys arvioinnissa pienenee, on energiatehokkuudella ja käytetyn energian määrällä jatkossa yhä keskeisempi rooli. Parhaillaan keskusteluissa olevat Eurooppalaiset lainsäädäntöhankkeet ohjaavat rakennuskannan ylläpitämistä energiatehokkaampaan suuntaan. Ilmastaselvityksen menetelmä sinänsä sallii myös korjausrakentamisen päästöjen arvioinnin. Sen sijaan ilmastaselvityksessä viitattu päästötietokanta ei anna yksinkertaisia oletusarvoja korjausrakentamisen päästöjen arviointiin, ja päästötietokantaa viimeisteltäessä olisi hyvä kiinnittää huomiota myös korjausrakentamiseen.

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

-

7 § Rakennustuotteiden valmistus

-

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

-

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

-

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

-

11 § Kuljetukset

-

12 § Työmaatoiminnot

-

13 § Energian käyttö rakennuksessa

-

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

-

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

-

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

-

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

-

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

-

19 § Hiilivarasto

-

20 § Karbonatisoituminen

-

21 § Istutettava puusto

-

22 § Ilmastaselvityksen laadinta ja päivittäminen

-

23 § Ilmastaselvityksen sisältö

-

24 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen ilmastaselvityksessä

-

25 § Arvioinnin tulosten kohdistaminen eri käyttötarkoituksille

-

Hyvärinen Juhani
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)